

ساقورا

هژمار (١٠٦)
نيسان ٢٠٠٨
بها (٥٠٠) دينارن

پرۆزيبه

سالپا روزنامه قانيا كوردى

10

22/4/1898

سالپا كۆفارا ساقوره

10

22/4/1998

سوپاسی بو و مزارهتا رهوشه نگیری یا
حکومهتا هه ریمما کوردستانی ژ بو
هاریکاریا وان د چاپکرنا کۆفارا سقۆره دا

دهه سالیا سقۆره پیرۆزه

زارۆکین دهلال..

ب په یقین نازک.. هوون چیرۆک و ههلبهستان دقههین..
د ناه رووپه لاین رهنگینن ئیکه م کۆفارا زارۆیان دا دوهشین..
ب پیکه نینینن خو گرنژینن لسه ر لیقین ههقالین خو
دبارینن.. ب ویننن خو بین رهنگین هزر و بیرین خو
دنارزینن.

کۆفاری ب بهرهمین ههوه دهه سال دهرباز کرن.. ب
خواندن و قهانا لاپهرین سقۆره ب دهستین ههوه بین نازک،
ئهفرۆ پیرۆزی ل ههوه دکهت و ئەم ب ههفرا مالهکا ئافا و
جه و وارهک تهنا بو تهف گیانه وهرین جوان و بی گونه هه پهیدا
دکهین.

ئهفه دهه سال ب سه ر ژیی سقۆره دا دهرباز بوون و سه د
و دهه سال ب سه ر روژنامهفانیا کوردی.. کو ئەف کۆفاره
ئیکه م مزگینن بوو، ژ بو مالباتا بهدرخانیا و ژ بو زارۆکین
کوردستانی، ل دهۆکی دهرکهفتی.. ئەو باژیری ب دریزیا
سالن، زارۆکین وی د بی بههر ژ زمان و کهلتۆر و خواندنا
کوردی. ب ههبوونا قان رهنگه کۆفاران، پالپشتهکه ژ بو
خیزان و مامۆستایین خواندنگههان. د کۆفاری دا مه قیا
هه می رهنگین هاریکاری پيشکیشی زارۆک و خیزانین وان
بکهین ب بوهایی وی یی ئه رزان.

ديسان ب بهلافکرنا بهرهمین زارۆکان بخۆ، کو ژ دهسپیکا
سقۆره مه ههول دایه ئەم پهيامهکی ژ زارۆکی بو زارۆکی
بگههینن. زیدهباری هندی، مهزن ژی بو زارۆکان بنقیسن
داکو د نایندهی دا ئەف زارۆکه ببنه نقیسه رین باش و خزمهتا
ئهدهبیاتا زارۆکان بکهن ل کوردستانی؛ چونکه مه د فی بیافی
دا فالاتیهک ههیه. ب نقیسینا بهردهوام دی ئەف بیافه پر بیت
و دی پهرتووکخانا کوردی زهنگین بیت ب ئهدهبیاتا زارۆکان.

سهلام بالایی

١٠٦

دهنگههێ خانی یان رۆشیدار و راکهیلاندن

خودانگ نیمیازک
فاضل عمر صالح

سهلام بالایی

balay.selam@yahoo.com

تێلهفونا سه رنقیسکاری، ٧٦٠٤٠٣٠

موبایل، ٤٥٩٤٤٦٢

سه کرتیرا نقیسینت
پهروین عبدالعزیز

پیداچوونا زمانگ
مه سعود خالد گولی

دهرهینانا هونهرک

محمد ملا حمیدی

mehemed_sersink@yahoo.com

نیگار کیش

ئه حمه د بیر

ehmedbiri@yahoo.com

تێلهفونا رتقه بهرین، ٧٢٤٠١٩٢

سقۆره ل سه ر تۆرا نینتهرنیتت

www.eduhok.net/sivore

e_mail: sivore@eduhok.net

به لاکه مێ نیکانه

نقیسینگهها نزار

لامنت باژیرقنیا دهۆکن

موبایل، ٤٥٠٠٦٥

nezar_doski@yahoo.com

٢

مرۆقی نناندرتال چیه

مهسعود خالد گولی

په‌یفا نناندرتال ژ دو په‌یقیمین (نناندر / نافئ ده‌فهره‌کئ یه ل ئەلمانیا) و (تال / ب زمانی ئەلمانی نانکو: نهال). ل نیڤبەرا (۱۲۰.۰۰۰ تا ۷۰.۰۰۰) سالان بهری نوکه، ل ئەوروپا نه‌ژاده‌ک ژ مرۆقان دژیان، کو ل سال ۱۸۵۶ زایینی باشترین نموونی وان ل ئەهالا (نناندر) ل ئەلمانیا هاتیه فه‌دیتن، هه‌رچه‌نده نموونین وه‌کی فی نموونه‌ی ل جهین دی ژی، مینا (شکه‌فتا شانه‌ده‌ر ل کوردستانی و چیاپ کرمل ل فلسطینی: سه‌حه‌مه نه‌خشی سه‌ری) په‌یدا بووینه، لی ژبه‌رکو سه‌ره‌تا ل ئەهالا (نناندرتال) هاتیه فه‌دیتن، له‌و نافئ فی نه‌ژادی که‌هنتی مرۆقی کرینه (نناندرتال). به‌ژنا نافنجی یا مرۆقی نناندرتال (۱،۵۵) میتره‌ک و پینجی و پینج سانتیمیتر بوو، نه‌نیا وان به‌ره‌ف پاشدا خوه‌هر دبوو، قاتی بنی یی ده‌قی وان هند کورت بوو کو نه‌رزنگ لی دیار نه‌دبوو و ب ره‌نگه‌کی گشتی مه‌ژیی وان ژ مه‌ژیی مرۆقی نه‌و مه‌زنتر بوو. و ل ده‌می ریشه‌جوونی بین خوه‌ لدویف خوه‌ دخوشاندن، و نه‌دشیان راست براوه‌ستن.

مرۆقی نناندرتال د ده‌قی شکه‌فتان دا دژیان و وان ئالافین وه‌کی (بقر، چه‌قۆک، مکاره و مزره‌فه) ژ ستاوبه‌را و هه‌ستیگان چیدکرن. هه‌روه‌سا مفا ژ ناگری ددیتن و جگ ژی دگرنه به‌ر خوه‌ و مریین خوه‌ ب که‌لوپه‌ل و ئالافین وانفه د شکه‌فتانفه بن ئاخ دکرن، کو گه‌له‌ک ژ قان ئالاقان ل شکه‌فتا (لوموستیه) ل فرهنسا هاتیه فه‌دیتن. و ئەفه ژی نیشانی هندی نه‌ کو وان ئۆله‌کی ساده هه‌بوو و باوه‌ری ب ساخبوونه‌فا پشتی مرئی هه‌بوو. ئەفرۆکه جیهان هه‌می دیده‌فانین که‌فئاریا کوردستانی نه‌ و ئەم ژی وه‌ک مله‌تی کورد شانازی ب فی که‌فئاریا ئاخا خوه‌ دکین، کو سه‌رده‌مه‌کی گه‌له‌ک دیرین وارگه‌ه و په‌ناگه‌هی توخمی مرۆقی بوویه.

سىكرى دەۋكى

ئا: محمد ملا حمدى

ئەف سكره دكەفئته ژۇرىا باژىرى دەۋكى ب دويراتيا (۲) كم و ئىك ژ جھىن گەشت و گوزارى يىن گرنگه بۇ خەلكى دەۋكى و كوردستانى و عراقى.
 ھەر ژ سالا ۱۹۷۲ ھزر ل دانانا سكرى لسەر (روىبارى دەۋكى) ھاتىه كرن، ئەو ژى ژ بۇ عمباركرنا ئاڧا د روىبار را دچىت و ئاڧدانا ئەردى چاندنى كو رووبەرى وى دگەھىتە نىزىكى (۱۶۰۰۰ دونهمان).

كۆمپانىيەكا بولغارى ھاتە داخوازكرن داکو چەند قەكۆلىنەكا لسەر (سكرى دەۋكى) بكەت، ل رىكەفتى ۱۹۷۴/۱۲/۱۴ قونتهرات ھاتە بەستن دناڧبەرا و مزارەتا ئاڧدېرى و كۆمپانىا ناڧىرى ل سۇڧيا، و ئەو كۆمپانى بېردەوام بوو لسەر بېرھەڧكرنا قەكۆلىنەك لسەر سكرى دەۋكى ژ لايىن ھونەرى و شوینوارناسى و ئەردناسىڧە و ئەو گرىبەست ل رىكەفتى ۱۹۷۸/۱۲/۲۸ ھاتە مۆركرن لسەر ساخلەتىن پىشنىيازكرى و نەخشەيىن تەمام ژ لايى وى كۆمپانىيى قە ھاتنە بدوماھى ئىنان.

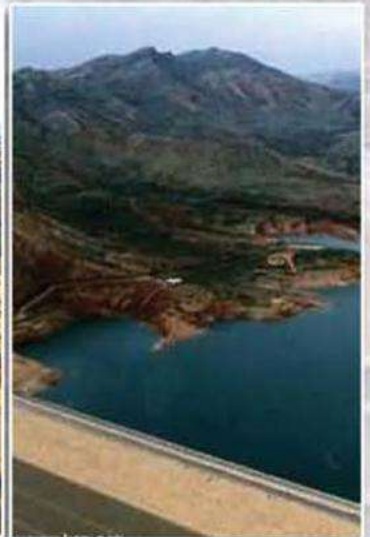
پشتى پرۆژە ھاتىه راگەھاندن، ھاتە رەوانەكرن بۇ كۆمپانىا جىھانى يا ئەندازىارى يا (پاكستانى) ب ھەڧكارى دگەل كۆمپانىيەكى ژ دەولەتا مېرنشېنېن عەردى يىن ئىكگرتى.

ل ساڵا ١٩٨٠ دەست ب ڤی پرۆژەى هاته کرن و ل ساڵا ١٩٨٨ ئەڤ پرۆژە ب دویمایى هات. ئەڤ سکرە ژ وان جوړه سکرانه ییښ ب ئاخى هاتینه چيكرن، سكر (٦٥،٥م) ژ ئهردى خوړستى و (٦٤م) ژ خهندهكا بنياتى يا سكرى بلنده ، سهرى سكرى ژى (٦١٣م) دريژه و (٩م) پانه و پانيا بنواشى سكرى ژى (٢٠٠)ميتره. ههروهسا بلنداھيا سكرى لسهر ناستى دهريايى (٦١٩،٧٢) ميتره. ناستى كاركرنا سكرى (٦١٥،٧٥)م و قهبارى عمباركرنى (٥٢،٠٠) مليون مترين سى جارکينه، و رووبهرى ناستى كاركرنا عومبارا سكرى (٢،٥٦٠)ميترين چارگوشه نه. ئەڤه و فرههى يا عمباركرنا زيندى يا سكرى (٤٧،٥١) مليون مترين سى جارکينه، و ژ لايهكى قه فرههى يا عمباركرنا مرى يا سكرى (٤،٢٩) مليون مترين سى جارکينه، و ئيزگهها بهرهمهينانا هيزا كههروئافى ل ڤى سكرى نينه.

ل قان ساليڻ دويمايى ئافا عمبارا ڤى سكرى ب تنى دهيتە بكارنينان ژ بو قه خواری بو بازيړى دهوكى، ههروهسا جهين گهشت و گوزارى يين جوان و بيهن فرهه ل رەخ و روپين ڤى سكرى هاتينه ئافاكرن و ب تايبهت د دهري گهليى دهوكى دا، كو خهلكهكى زور روژانه ژ دهڤهرى و دهرفهى دهڤهرى ب مهردميين گهشت و گوزارى سهردانا قان جهان دكهن.

(1) <http://www.alhadhariya.net/dataarch/goghrafal-alirq/index06.htm>

(2) http://www.iraq-mowr.org/mosoa/index_files/Page3313.html

(3) http://pukmedia.com/index.php?option=com_content&task=view&id=5109&Itemid=50

چەند دىيەنەك ژ ئاھەنگا (۱۰) سالىا كۆقارا سىقۇرە

ژینگه پاریزی

ریکراوا فەراشین / زاخۆ

ئومید: وەرن گەلی هەقلان دا بچین دارا بچینین
دلدار: ما چاندنا داران بۆ چیه؟
هەمی زارۆک پیکه: چاوا بۆ چیه؟ ما تە گوھ ل
مامۆستای و ریکراوا فەراشین نەبوو دەمی دگۆت فەرە
ئەم کوردستانی کەسک بکەین.
هیقی: مفا گەلەکی تیدا هەی.. دەمی ئەم دچینه سەیرانان، ل بن سیبەرا وان دروینین
و هەواپەکی پاقر ددەتە مە.
سیپان: ئەزی بەرھەقم دارا بچینم و کۆلان خەما من.
ئومید و دلدار: چاندن خەما مە.
هیقی و رندی: ئافدان زی خەما مە.

مامۆستا:

كا چهوا ئەم خۆ و مالا
خۆ پاقر دكهين، پيدفيه
وسا قوتابخانا خۆ و
كولانا خۆ زى پاك و
خاوين راگرين و فهره
ئەم گليشى خۆ بكهينه د
سهلكا گليشى دا و وارا
جوان بشوين و باش زوها
بكهين و ههول بدين كو
ئەم بيينه پيشهنگ بو
هەمى خەلكى دا وهلاتى
خۆ پاقر و بزوين بكهين؛
چونكى هەر ئەم ژ ژ لايى
ساخهلمى فە و ژ لايى
بينفرههين فە ژى د
مفادارين.

ئەگەر مە بقیئت ژینگەها كوردستانى
بپاريزين، نابيت ئەم ب قونبهلا و
كههرهبنى ماسيان د نافی دا بگرين؛
چونكى سامانى مللهتى مەنه.

نيجيرا بالندا و خودانكرنا وان ل مال
زيانى دگههينته ژینگههين و بن
رهحميى د دهرهق بالندهيان دا
دهيته كرن.

بۇچەنن چەنە زارۇكان لەۋر كۇقارا سقۇرە

كامىران گارسى

كۇقارا سقۇرە ئەۋ كۇقارە يا ئەقە چەندىن سائە خزمەتا زارۇكان دكت و بەرپەرىن وى يىن زىرىن و قەشەنگ ژ ھوزان وچىرۇكىن زارۇكان پىك دەيت و گەلەك زارۇك بخوھقە گرتىنە. بەلى دا ئەم قەستا باژىرى زاخۇ بكىن كا زارۇكىن قى باژىرى چاۋا قى كۇقارى دىينن و چ رەخنە و پىشنىارل سەر كۇقارى ھەنە. قان ھەقالان بەشدارى د بەرسقۇدانا پرىسارىن مە دلا كرن:

جوان عومەر عەلى

كاۋە ئازاد

* ئەقىن عادل: كۇقارا سقۇرە گەلەك خوھشە و بابەت و گوشىن دنافا دا گەلەك خوھشن، من چ تىبىنى لسەر نىنن.

* جوان عومەر عەلى: ئەز نزانەم دى كەنگى بتە سەرى مەھى دا ئەز قى كۇقارى بىننم و تىبىنى و رەخنا من لسەر قى كۇقارى ئەۋە كو لاپەرىن وى گەلەك تر بىن.

* كاۋە ئازاد: كۇقارا سقۇرە گەلەك يا خوھشە و رەخنا من ئەۋە كو ل قى دوپماھىي گوشا (ئەرى تو دزانى) تىدا نەبى و ئەز ھىقىدارم ئەۋ گوشە يا بەردەوام بت؛ چونكى ئەم ب وى گوشى پىزانىن خوە زىدە دكن.

* دلوار شەھمەد: ئەف كۇقارە گەلەك يا خوھشە تىبىنى و رەخنا من ل سەر قى كۇقارى ئەۋە كو لاپەرىن وى يىن ب زمانى لاتىنى گەلەكتر بىن، چونكى لاپەرەك تەنى پچەكە بەلكو بلا لاپەرىن وى گەلەكتر بىن و بابەتىن لاتىنى ھىش گەلەك بىن.

يەكەمىن كۆڧارا زارۆكىن كورد

مىسەدق توقى

زارۆكىن خۆشتقى..

ل رۇژا ۲۲ى نىسانى سالقەگەرا (۱۱۰ى) يا دەرچوونا يەكەمىن رۇژناما كوردى ب سەر مە دا دبۆرىت. ئەڧ رۇژنامەيە ل ۲۲ى نىسانا ۱۸۹۸ى ب نالقى (كوردستان) ل باژىرى قاهىرە ژ نالىق (مىر مىقداد مەدحەت بەدرخان) و براىى وى (عەبدولرەحمان بەدرخان)قە ھاتە بەلاقىرن. ھەر د قى رۇژى دا و بەرى دەھ سالان. ئانكو ۲۲ى نىسانا ۱۹۹۸ى يەكەمىن ھۇمارا كۆڧارا ھەوہ (كۆڧارا سقۇرە) كەتە بەر دەستىن ھەوہ.

د قان بىرھاتنان دا دبىت ھوین بېرسن: كەنگى يەكەمىن كۆڧارا زارۆكىن كورد ھاتىە بەلاقىرن؟ د بەرسقى دا دى بېژىن بەرى (۶۲) سالان ل پايتەختى كۆمارا كوردستانى (مەھاباد)ى يەكەمىن كۆڧارا كوردى بۇ زارۆكان ب نالقى (گرۆگالى مىندالانى كورد) ھاتىە بەلاقىرن. كۆمارا كوردستان ل ۲۲ى كانوينا ئىكى ۱۹۴۶ى ل رۇژھەلاتى كوردستانى لسەر دەستى پېشەوا (قازى محەمەد) ھاتىە دامەزاندن و ھەتا ۱۷ى كانوينا ئىكى ھەر وى سالى ژيايە.

پشتى دامەزاندنا كۆمارا كوردستان ب سى ھەيقان ل ۲۱ى نىسانى يەكەمىن ھۇمارا قى كۆڧارى ھاتە بەلاقىرن. ئەڧ كۆڧارە ل چاپخانا (كوردستان) ل مەھابادى دەھتە چاپىرن و كارمەندىن قى چاپخانى بخۆ سەرىبەرشتيا بەرھەڧكىرن و بەلاقىرنا قى كۆڧارى دكر.

تنى (۲)سى ھۇمارا ژ قى كۆڧارى دەرکەڧتن: ھۇمارا ئىكى ل ۲۱ى نىسانى و ھۇمارا دووى ل ۲۲ى گولانى و ھۇمارا سىن ل ۲۲ى خزىرانى سالا ۱۹۴۶ى ھاتىنە بەلاقىرن.

د قان سى ھۇماران دا (ھۇزان، چىرۆك، بابەتىن پەرودەيى، جوگرافيا و دىرۆك، بابەتىن زانستى و بەرىكانە) دەھتەنە بەلاقىرن و ھەر ھۇمارەك (۱۲) بەرىبەر بوون.

نقىسەرىن كورد (محەمەد توفىق وەردى، مەلا قادرى مودەرسى، محەمەد سادقى قىزلىچى، زىوەر، محەمەد عەترى گلولانى، محەمەد نازەر، ھەزارى موكرىانى و ھىمن موكرىانى) بەرھەم د قى كۆڧارى دا بەلاقىرىنە.

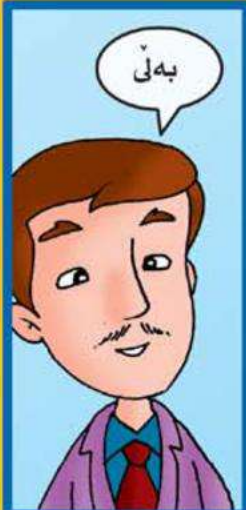

سەيرانا قوتابخانى

مەسعود خالدا

بەلى

مامۇستا ما ھوین نابېژن
ئەم دايبابېن وە يېن
دووېنە؟

سوپاس ئەز دى چىم
دگەل مامۇستايان خۇم

مامۇستا كەرم كە دگەل
مە خوارنى بىخۇ

ئە..
چىنابېت..

پا ئەم قوتابى دى
ھېين دگەل وە
خوارنى خۇين.

ئە..
چىنابېت...

مەرەما تە
چىيە؟

پا بابى مە دگەل،
مە خوارنى دىخۇت،
تو زى وەرە دگەل
مە بىخۇ.

وەك ھەفخەمى بۇ وە،
ئەز زى دى دگەل وە
ئىپراخىن سار خۇم و
من تگە نەقېن.

ھى زى...

ھۇ ۋۋۋۋۋۋ...

و ھوین زى تگىن
خۇ ل مە و خۇ ب
نىقى بگەن!

پانى مامۇستا،
بابى منى ئىكىن
چكىلتى ل من و
خۇ ب نىقى
دگەت

ئانكو ئەم دى
ئىپراخىن خۇ
يېن سار ل خۇ
و ھەوہ ب
نىقى كەين..

دەدان ئېشان

سېنارىيو: محمد قنديل

ۋە ئاژدار

نەئە.. گەلەك
كەربېن من ژ
نۆژدارى قەدېن!

شېرىن.. خۇ لېبەر بېگرە
نوگە نۆژدار دى بۇ تە
چارەسەر كەت

ناخ ددانى
من.. ناخ!!

نەئە.. نەئە..
ئەز نەوېرم!!!

وهرە.. نۆژدار
بىن ل هېقىيا تە

جانن چ رېكېن
دى نېنن!

بىن زەحمەت دەققى
خۇ قەكە

شېرىن خاتوېن.. ئەز
نەشېم چارەسەريا تە
بېكەم، هەگەر دەققى تە بىن
گرتى بېت

نەقە چىيە؟ ما هوېن
دى قان نامېرا هەمىيا
كەنە د دەققى من دا؟

نەئە.. نەئە.. هوېن ج
بېكەن ئەز دەققى خۇ
ناقەكەم..

پیکه نین

نیکنِ خشیم: دی شیئی ژمارا
 فەرمانگه ها ناگرڤه مراندنن
 دهیه من؟
 فەرمانبەر: ۹۹۹
 یی خشیم: لی (۹) نههک ب
 تنن یا د نامیری مه یی
 ته له فوننی دا هه ی، ما دی چهوا
 ته له فوننی بو که م؟!؟

سامان عبدوللا حسین

پیره میره کی گۆته
 پیره ژنه کی: نه ز جه ز دکه م
 بیمه د دلی ته دا.
 پیره ژنی گۆتی: بیوره..
 کریدار یی تیڤه!

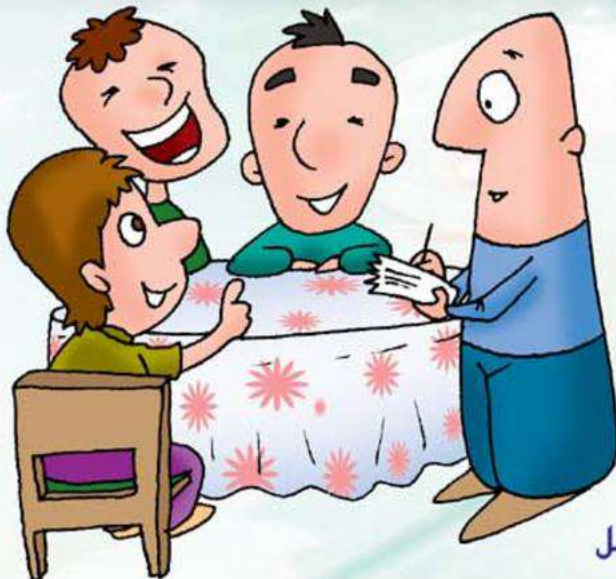
سیپان قه هیل

پیکه نین

گۆتته ئىكى بورچى تە چىيە؟
گۆت: (بەران) .
گۆتنى: چ بورچ ب قى ناقى نىنن.
گۆت: دەمى نەز بچويك، بورچى من
(گىسك) بوو. چ پى نە قىت نوکە
نەو ژى وەكى من يى مەزن بووى و
بوويه (بەران)!

دېژىن محەمەد

يى ئىكى گۆت: كا بو من
شەربەتە كا پرتە قالا دگەل
پرتە قالەكى.
يى دووى گۆت: كا بو من
شەربەتە كا سىقا دگەل
سىقەكى.
يى سىن گۆت: كا بو من ژى
شېرەكى دگەل چىلەكى.

لاوين جەمىل

بىر قېتىم زارۇكان خەيال

ۋەزكىران ژىنكىلىزى: روپەل غەبىدلىسىلام

نەبىزە كەسى كۆ ئەز خۇرىمە. كەس نزانىت ئەز خۇرىمە، بەس تو دزانى كۆ ئەز خۇرىمە. ھەقلا خۇرىي گۆتى: بۇچى؟ خۇرىي گۆت: چونكى ئەز ل دۇرماندۇرى ئەوان كەسان ناھىم و ناچەم.. ناقتى من (پىكزى) يە و ئەز خۇرىيەكا كەسكەم و تو خۇرىي.. ئەم سى خۇرىنە، بەس رەنگىن مە نە ۋەكى ئىكەن و ئەم د مالا مەلىكى دا دزىن. د قەسرى قە خۇرىا كەسك گۆتە ھەقلا خۇ: ئەز خۇرىيەكا ئاسايىمە و خۇرىا زەر زى نىقەك مرقۇقە و نىقەك زى خۇرىيە. ھەرۋەسا خۇرىا كەسك گۆتە ھەقلا خۇ: بۇچى خۇرىا زەر چ دقئىت دكەت؟ و بۇچى ئەز ناكەم؟ ھەقلا خۇرىي گۆتى: ھەما ئىدى تە چ دقئىت بكە. خۇرىا كەسك گۆتى: سۆز بىت ۋە بكەم. و پىشتى ھىنگى خۇرىا كەسك گۆتە ھەقلا خۇ: من ھەقەلەك يا ھەى ناقتى ۋى زى (كۆرى) يە. خۇرىي گۆت: ئەز گەلەك ھەز زى دكەم و من تىشتەكى سەير يى ھەى! ھەقلا ۋى گۆتى: نەو چىيە؟! خۇرىي گۆت: من سەركولافكەكى گەلەك جوان يى ھەى، دى ۋى دەمە تە.

كۇقارا خۇتس

ناھەنگ مۇئەييەد روشدى

كۇقارا خۇش سەفۇرەيە
 رەوشا ھەمى باخچەيە
 ھەر ھەيىق زارۇك ل ھىشيا ويئە
 گۆھى وان ل پەيىقىن ويئە
 كۇقارەكا ب مضايە
 كۇقارا زارۇكايە
 دەرگەتتا وي ھەيىقناھەيە
 سۇزا زارۇكان دگەل ھەيە
 زىرەكيا وان خر ژوييە
 كەيىفا وان دەرگەتتا وييە.

زارۇك

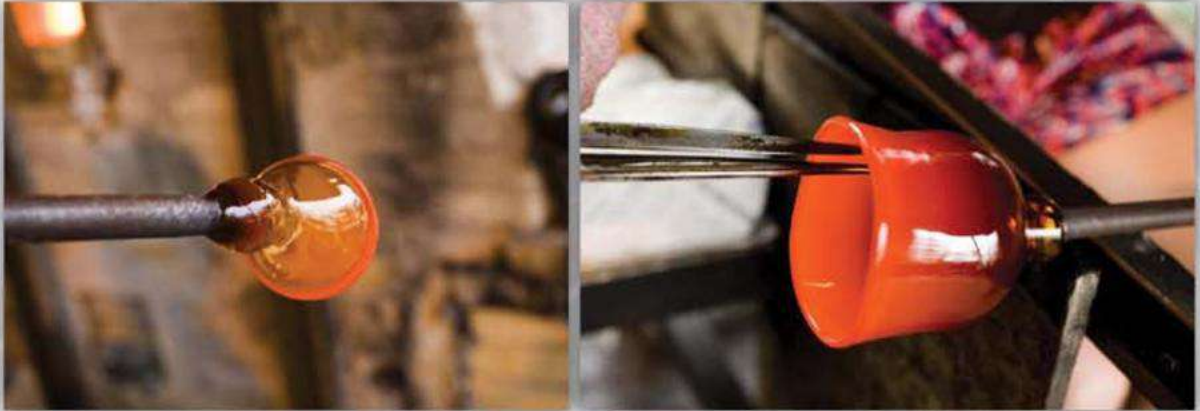
نيوار عەبدىلقادر خەجى

ئەي زارۇكىن كوردستانى
 رابن ھەرنە قوتتا بخانى
 باومر بگە سەر بلند نابن
 تا فيرى خواندنى نەبن
 چونكى خواندن زيرە
 چەكەكى ب خيرو بيىرە
 قىيجا زويكا و ژدەست نەدەن
 ئالا خۇ بلند بگەن
 نە يارين خۇ بشكىين
 دا سەر فەراز بيمين

شویشه

نا: بابی رۆژی

ب دروستی نههاتیه زانین ل کیژ دهمی و ل کیژ جهی شویشه هاتیه چیکن، ئی پیشبینی دهیته کرن کو پینج هزار سالا بهری زاینی و ژ نهجامی جهمه دگرتنا که رستین رۆن یین فۆلکانی یانژی ژ نهجامی لیکانا بروسیان دگهل خیزی تهری عهردی، شویشه یی هاتیه فه دیتن. بهلگه و هسان دیاردکهن کو مسریین کهفن ئیکه مین جار ۱۶۰۰ سالا بهری زاینی شویشه یی بوخته کری. چیکرنا شویشه یی سنوردای و نه دیار بوو و نه فکاره بتنی ب جادووگهر و که سین دیندارین وی دهمی فه یی گریدای بوو.

سینیک و پارچین شویشه یی وی دهمی ژ پارچین کییم و دهگمه ن دهاتنه دانان و ب تنی زهنگینان هه بوون. چیکرنا شویشه یی مسری چوو سوریا و عراقی و دهوله تین رۆمانی و ل سه رده می وان دهوله تان، چیکرنا شویشه یی و هرا ب خۆفه دیت، و پشتی هینگی و ل سه رده می ئیسلامی و بتایه تی جاحی عه باسیان و هرا دهکا باش ب خۆفه دیت، پاشی چیکرنا شویشه یی هاته فه گوهاستن بو بونده قیه و ژ ویری بو فرهنسا و نه لمانیا و بریتانیا.

ل دهستپیک سیینکی شویشه یی ب ریکا پشدانی دهاتنه چیکن، ئی لدهستپیکا چه رخنی بیستی نامیریت ئوتوماتیکی هاتنه فه دیتن ژ بو چیکرنا پارچین شویشه یی.

پيشانگه‌ها پشیکا روژنامه‌قان

نا: بئيار گولسى

خودى ژ هنا دستينت و ددت هنا

ئەى روژ نەچە ئاقا

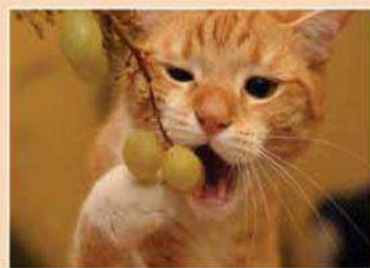
كا دا وينين فان پشیکا بگرم بۇ كۆقارا سقۆره

كتە.. هەى نەزمان دريۆ!

مشك و جيهان هەردو يى لبىن كونترۆلا من

دەستى پشيكى گەهشت ترى و گوژت شرينه

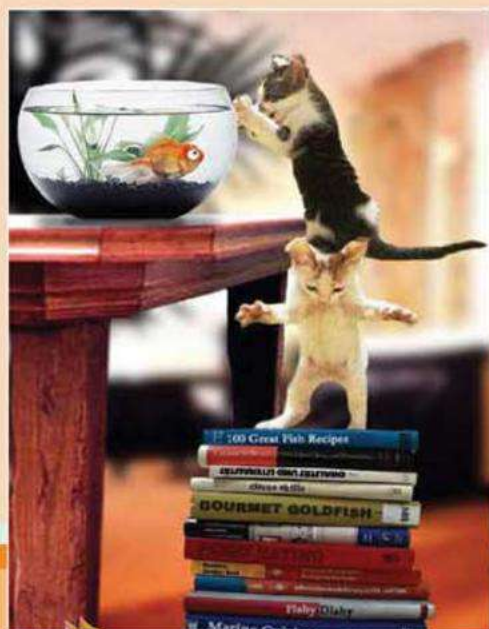
ئاخ.. پا خاتوينى ژى خوشه!

ما ئەز خوه ددەمە ب مايك تاپسونى!؟

سەيىن خودانا جفاندى، پشیکا لبىن بئيا گەفزاندى

مانى مفايىن پەرتووكان بەس ئەفەبە

خوه دى بئىزى مە ئانەگى خوارى، وى كەرىك

وہى بابؤ.. فى بئگەنئىكى دل من خراب كر

فى بارانى ل مە كرە خەلا مشكا

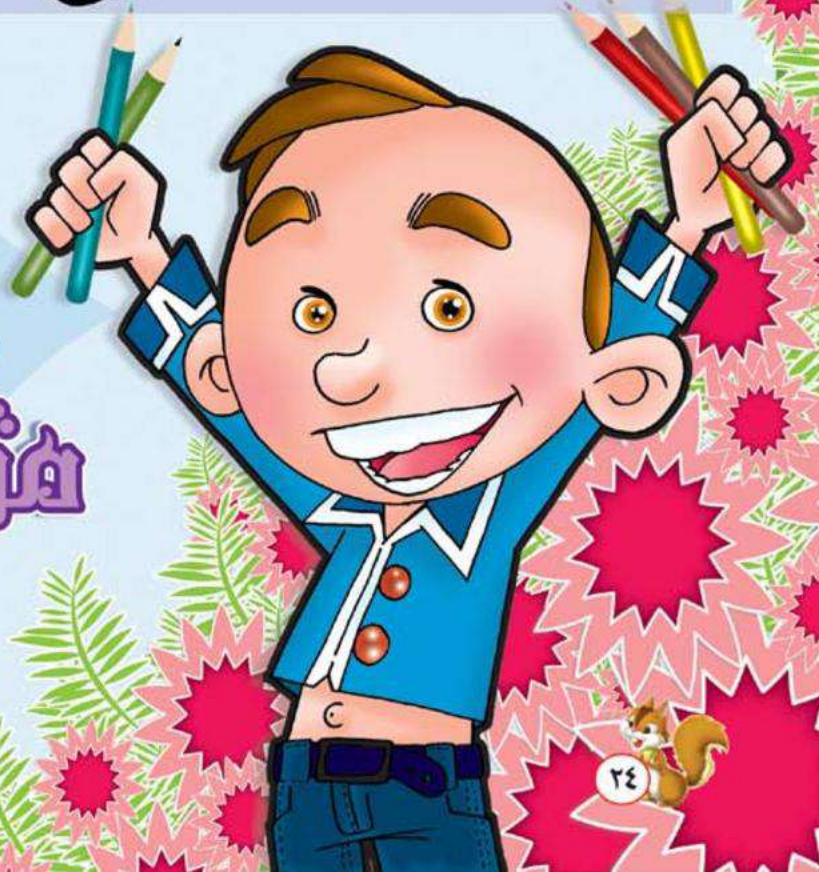
دى ب فى پارەى، ئەگەر كەسى خاپينەم

پنسل

رنگ بکھ + فنویلا

نہ: نیکو پیری

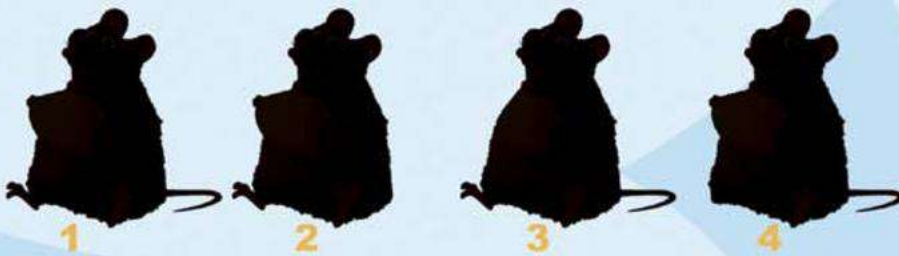

6
جوداشی

شه شش
جوداهییان د
ناقشهران شان دو
وینهیان پهیدا
بکه!

ژشان ههر چار سیبهران، ب تنخ نیك د گهل
شك وینهگی د گونجیت. نهو کیژك
سیبهره؟

بەرخ و کار

رەمەزان ئىسماعىل گەرەگۆھى

مىنىت ھەين دو بەرخ و کار

دى پارىزم ژگورگىت ھار

ھەتا دېنە سى و چار

دبەم دەمىزىنەم ئىناق پەزى

دگەل خۇ دبەمە ئاق رەزى

دەمە وان ئاقا تەزى

پىرت و ھرى ددرىژن

دەشىيارن نەكو دگىژن

قىرغىر خۇ دەھلاقىژن

خودانىت چاقىت سىسن

زۇر د پاقىر و نە د پىسن

جار جار پىت من دئالىسن

خوشىمانك و گۆھ بەن

نى ھەردو خۇش ئازەن

گەلەك جوان دەمە خەن

دەمى نەز دچمە چۆلى

دگەل خۇ دبەمە ئاق شۆلى

ئىشارى دىنەمە كۆلى.

ڪاريڪاٽيڙ

سهردار ڪيسٽهيڪي

1

2

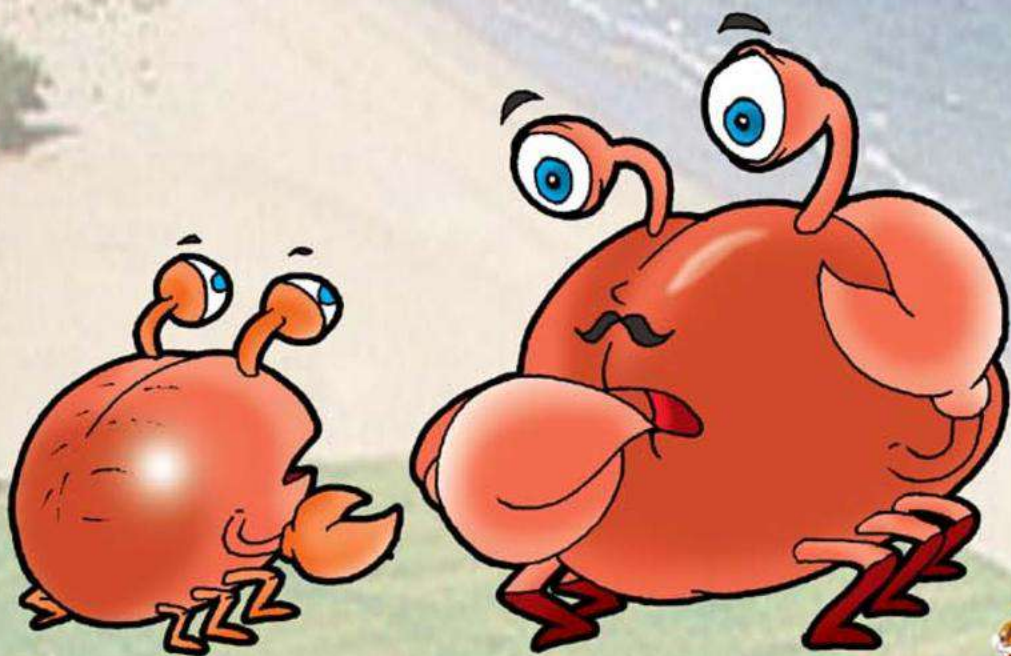
Kêvjale û kurrê xo

Izet Yusif

Kêvjalekê şîret li kurrê xo dikirin û digotê: (boçî tu wesa xwar û tî û tî bi rêve diçî? Wesa neçe rast û rast here).

Kêvjale kiçkok got: (belê dayka mina hêja, ez jî gelek hez dikem, belê ez neşêm. Ez sozê dideme te ku rêka rast bigrim û rast bi rêve biçim eger tu nîşa min bidey).

Daykê çend hewil da û kir û nekir lê fayde nekir û nikarî. Çi di lepa da nema, îna gazinde ji kurrê xo kirin li ser maytêkirin û ne guhdarî û ezman dirêjîya wî).

Çwîçik û Qel

Nivîsîna: Telal Hesên
wergêran û sînariyo: Babê Derîne

Qelê hêlîna çwîçkê dagîr kir û jê derêxist, çwîçik ji ber hêlîna xo posîde bû û bi xem ket û li cihekê dî gerîya hêlîneka nwi lê çêket. Biliblî çwîçik dît û çîroka wê zanî, îna gotê:

Tu ya şaşî, çare ne ew e tu hêlîneka dî çêkey!

Pa çare çî ye, çî bikem

Hêlîna xo bizivîrîneve

Gelek ya bi zehmete ez hêlîna xo bizivîrîmeve; çûnkî qel ji min bi hêztir e.

Raste, belê deh çwîçik ji qelekê bihêztir in.

Roja paştir qelê hind dît refeka çwîçka hêriş kire qelê, qel neşya bersîngê refa çwîçka bigrît û ji hêlîna çwîçkê derket û revî û çwîçik careka dî zivîrîve ser hêlîna xo.

بەرىكانە؟

پرسىيارىن قى ھژمارى:

- (۱) ل ۲۲ نىسانا ۲۰۰۸ ژيى كۇقارا سقۇرە دى بىتە چەند سال؟
- (۲) كۇ ئەندامى ھەناسى يى مروقان ژ چەند ئەندامان پىك دەيت، بژمىرە؟

بەرسقا پرسىيارىن ھژمارا بۇرى:

- بەرسقا پرسىيارا ئىكى: نەورۇز ، سەرھلدان ، بوونا بارزانىي نەمر
بەرسقا پرسىيارا دووى: سقۇرە ، كەپر ، پەيف

پشتى گەلەك زارۇكان بەرسقا پرسىيارىن مە داين و بەرسقىن دروست
ھاتىنە ھەلبىژارتىن، و پشتى پىشكى، خەلات بو فان زارۇكان دەرکەفتن:

(۱) مەنوا حەجى

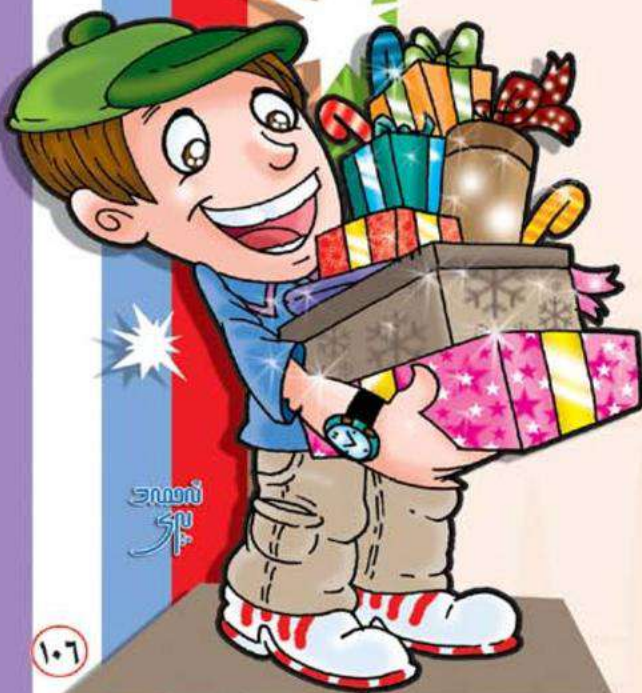
(۲) دنيا حكەمت

(۳) سىلاق ابوبىكر

ئەم پىرۇزباھيا فان ھەفان دكەين و ھىقىە پشتى دەرکەفتنا كۇقارى،
سەرھانا بارەگايى كۇقارا سقۇرە ل ﴿تاخى رەزا، جادا شەھىدىن ئىكى
شواتى - ل تەنشت رىقەبەريا بەلافكرنا بەرھەمىن گازى﴾ بکەن دا
خەلاتىن خو ۋەربىگرن.

تىيىنى:

داخووزى ژ وان زارۇكان دكەين يىن پىشكدارىن د
كۇقارا سقۇرە دا دكەن، ھەر بابەتەكى بەنيرن نافى
خو يى سىقۇلى ل سەر بنقىسن و دگەل دا وىنەيەكى
قرىكەن.. ب تايىبەت دەمى ھوین پىشكدارىن د
بەرىكانى دا دكەن دا ژ مافى خو بى بەھر نەبن..
دگەل سوپاسيان.

بشکوژین سقۆره

رسیک ناشتی نافع

تارا هیرش

مستهفا سهلام

ئههمهه نسرته عهبدولره حمان

دیران نسرته عهبدولره حمان

سازیار ههکار نافع

سیداد فههیل

هیلین زهکی

نالاه زهکی

Hijmar 106
Nisan
2008

Sivore

مالپەرى كۆڧارا سڧۆره ل سەر تۇرا ئىنتەرنېتى

www.eduhok.net/sivore

د مالپەرى كۆڧارا سڧۆره دا دى
شىئى بەرپەرىن كۆڧارى د ئىك
دەم دا ب ھەردو رىئەشىيىن
(عەرەبى و لاتىنى) خويىنى

د مالپەرى ھۆزان - كۆڧارا سڧۆره دا دى ئان بابە تان پىنى
پىزانىن - رەنگ بگە - مژويلاھى - پىكە ئىن
بە ھەرەمەند - كارىكاتىر - بەرىكانە - بشكوزىن
- وەرزىش - و كەلەك بابە تىن دى پىن ھەمە رەنگ
سڧۆره

